

Oponentský posudek doktorské disertační práce: Analýza vztahu mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem

Doktorand: Ing. Tomáš Daněk

Oponent: doc. Ing. Jakub Odehnal, Ph.D.

Disertační práce s názvem Analýza vztahu mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem představuje originálně pojatou problematiku vztahu mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem v teorii Ekonomiky obrany státu dlouhodobě rozvíjenou celou řadou zejména zahraničních autorů, ekonomů a zejména ekonometrů. Aktuálnost zvoleného tématu je zřejmá zejména v relevanci mezi inverzním vztahem a tedy ekonomickým růstem jako jedním z determinantů vojenských výdajů, kdy ekonomická krize právem patří mezi jeden z klíčových faktorů ovlivňující velikost vojenských výdajů aliančních zemí projevující se v jejich dlouhodobém podfinancování zřejmém mj. u nových aliančních ekonomik projevující se v chování označeném jako tzv. černé pasažérství.

Cíl disertační práce je autorem formulován velmi obecně jako: „*analyzovat vztah mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem*“, primární hypotéza pak jako: „*vztah mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem existuje*“, sekundární hypotéza jako: „*Existuje negativní vztah mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem u relativně (zdrojově) chudších zemí a pozitivní vztah u relativně (zdrojově) bohatších zemí*“. Autor disertační práce zároveň formuloval výzkumnou otázku a to: „*který z použitých modelů je pro zkoumání vztahu mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem nejvhodnější*“.

K samotnému naplnění takto stanoveného cíle a k případnému potvrzení či zamítnutí stanovených hypotéz autor disertační práce využívá celou řadu statistických metod hojně využívaných zahraničními autory publikujícími práce a studie zabývající se teorií ekonomiky obrany státu. Přínos disertační práce je tak možné spatřovat ve snaze disertanta použít celou škálu vhodných statistických metod a získat tak zejména robustní statistické výsledky.

Disertační práce je metodologicky zcela správně rozdělena do tří částí, kdy v první části autor vymezuje přístupy k definici vojenských výdajů, možnosti jejich měření a zejména podrobně popisuje vývoj vojenských výdajů u vybraných evropských zemí přirozeně klasifikovaných do 4 hlavních skupin. Ve druhé části autor vymezuje teoretické přístupy k vymezení a úloze vojenských výdajů z pohledu rozdílných přístupů vybraných ekonomických a názorových proudů. Třetí část disertační práce představuje výsledky vlastního empirického výzkumu disertanta a právem je možné ji považovat za hlavní přínos disertační práce v teorii ekonomiky obrany státu. Zároveň je však možné v této části práce nalézt místa, která považuji za nutné, aby disertant v rámci samotné obhajoby disertační práce dále upřesnil. Jedná se zejména o úvodní část výzkumu, kdy autor zcela správně využívá shlukovou analýzu jako zástupce mnohorozměrných statistických metod ke klasifikaci objektů na základě vybraných ekonomických proměnných. Bez odpovědi však autor ponechal část zabývající se

samotnou klasifikací, kdy autor nezmiňuje příslušnou shlukovací hladinu, na které byla samotná klasifikace objektů do 4 skupin zemí vytvořena. Zároveň však autor ponechává stranou klasifikaci Lucemburska, kdy autor tvrdí, že tvoří samotný shluk č. 5, což není z výsledného dendrogramu však patrné. Obdobně považuji za nutné, aby autor objasnil interpretaci odhadovaných koeficientů v tabulce č. 5, zejména tedy část popisující nárůst vojenských výdajů o 1 % a jejich vazbu na ekonomický růst. Celkově je však nutné ocenit přístup disertanta k problematice a k samotnému využití statistických metod, které jsou vhodně vybrány pro analýzu vztahu mezi vojenskými výdaji a ekonomickým růstem.

Formální úroveň disertační práce je na úrovni odpovídající typu předložené práce a dílčí nedostatky (viz např. str. 26 %, -, období str. 39) však nepřekračují běžný stav takto rozsáhlé práce.

Autor disertační práce na základě vhodně použitých metod potvrdil primární hypotézu disertační práce, naplnil cíl disertační práce a zároveň plně prokázal správný přístup k analyzovaným ekonomickým datům a k jejich interpretacím, které jak je možné spatřit z prací jiných autorů, nejsou vždy takovou samozřejmostí.

Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajobu disertační práce.

doc. Ing. Jakub Odehnal, Ph.D.